

Työ- ja elinkeinoministeriö
Hallitusneuvos Virve Haapajarvi

kirjaamo@tem.fi
virve.haapajarvi@tem.fi

Lausuntopyyntönnö TEM/1230/00.04.01/2015

Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys ry:n lausunto hallituksen esitysluonnoksesta kilpailulain muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö (jäljempänä ”TEM”) on pyytänyt 11.12. päivätyllä kirjeellään Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys ry:ltä (jäljempänä ”Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys”) lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle kilpailulain muuttamisesta (jäljempänä ”esitysluonnos”). Esitysluonnoksen taustalla on maaliskuussa 2017 julkaistu kilpailulain uudistamista koskeva työryhmän mietintö (TEM raportteja 16/2017), jonka jälkeen jatkovalmistelussa on arvioitu, mitkä ehdotuksista olisivat tarkoituksenmukaisia antaa ennen EU:n komission direktiiviehdotuksen lopputulosta.

Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa.

Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys pitää valtaosaa esitysluonnoksen ehdotuksista myönteisinä uudistuksina verrattuna nykytilaan. Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota ehdotettuihin muutoksiin tarkastuksen jatkamiseksi Kilpailu- ja kuluttajaviraston (jäljempänä ”KKV”) tiloissa sekä niiden vaikutukseen elinkeinonharjoittajien puolustautumisoikeuksiin.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi kilpailulain 35 §:ää siten, että KKV:lla olisi oikeus suorittaa elinkeinonharjoittajan sähköisen aineiston tarkastus elinkeinonharjoittajan tilojen ohella omissa tiloissaan riippumatta siitä, antaako tarkastuksen kohteena oleva yritys tälle suostumuksensa. Tätä perustellaan muun ohella sillä, että tarkastuksen jatkaminen KKV:n tiloissa tehostaisi KKV:n tarkastusmenettelyä ja vähentäisi elinkeinonharjoittajalle tarkastuksesta koituvaa haittaa. Tarkastus kohdistuisi ainoastaan datan tilapäisiin kopioihin alkuperäisen datan säilyessä elinkeinonharjoittajalla.

Esitysluonnoksessa (s. 44) todetaan, että datan käsittelyoikeus olisi ainoastaan tarkastuspäätöksessä nimetyillä virkamiehillä. KKV suorittaisi datan tilapäisen kopion tarkastamisen tarkastuksen kohteena olevalle elinkeinonharjoittajalle etukäteen ilmoittaminaan päivinä lähtökohtaisesti virka-ajan puitteissa. Lisäksi pykälän 4 momentissa säädettäisiin KKV:n velvollisuudesta tuhota datan tilapäiset kopiot välittömästi tarkastuksen päättyessä. Pykälään ehdotetaan myös lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin KKV:n velvollisuudesta noudattaa hallintolain 39 §:n mukaista ilmoitusvelvollisuutta.

Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys pitää yhä aiemman lausuntonsa¹ mukaisesti perusteltuna sitä, että tarkastuksen toteuttamista pyritään tehostamaan. Esitysluonnoksessa ei kuitenkaan oteta kantaa siihen, miten yrityksen puolustautumisoikeudet tulevat käytännössä turvatuksi silloin, kun tutkittava yritys tai sen edustajat eivät ole läsnä viranomaisen tiloissa.

Aiemmassa launnossaan Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys esitti mahdollisina keinoina viranomaiselle asetettua velvollisuutta datan tarkastuksessa käytetyn tilan tai laitteiden sinetöintiin taikka jonkinlaista automaattista raportointia tiedostojen tarkasteluajankohdista, jolloin tarkastuksen kohteena oleva yritys voi varmistua siitä, että aineistoa ei ole käyty läpi ajankohtina, jolloin yritykselle ei ole varattu mahdollisuutta olla läsnä tarkastuksessa. Lisäksi Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys on aiemmin kiinnittänyt huomiota siihen, että eräissä maissa tarkastuksen jatkaminen viranomaisen tiloissa edellyttää esimerkiksi etukäteistä lupaa tuomioistuimelta (esim. Tanska) tai tutkinnan kohteena olevalta yritykseltä (esim. Ruotsi). Yhdistyksen jäsenistöstä esitettiin näkemyksiä siitä, että Ruotsin mallia voitaisiin pitää onnistuneena erityisesti ulkopuolisen oikeudellisen neuvonannon suojan turvaamiseksi.

Tarkastuksen kohteena olevan yrityksen puolustautumisoikeuksien turvaamisen varmistaminen on erityisen tärkeää myös siksi, että esitysluonnoksessa ei esitetä uutta sääntelyä oikeudellisen neuvonannon suojan osalta toisin kuin työryhmän mietinnössä. Työryhmän mietinnössä ehdotettiin kilpailulain 38 §:ään uutta 5 momenttia, jonka mukaan KKV:n sellainen virkamies, jonka tehtäviin ei kuulu kilpailulain noudattamisen valvonta, arvioi, sisältääkö asiakirja mahdollisesti luottamuksellista tietoa. Aiemmassa launnossaan Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys piti työryhmän ehdotusta oikeudellisen neuvonannon suojan osalta parannuksena nykytilaan, mutta esitti huolenaiheita siitä, toteutuvatko puolustuksen oikeudet tässäkin ratkaisumallissa.

Suomen Kilpailuoikeudellinen Yhdistys pitää edelleen tärkeänä, että ulkopuolisen oikeudellisen neuvonannon suojaa kehitettäisiin erityisesti, kun esitysluonnoksessa esitetään uusia säännöksiä tarkastuksen jatkamisesta KKV:n tiloissa.

---

¹ Suomen Kilpailuoikeudellisen Yhdistyksen lausunto 15.5.2017 työ- ja elinkeinoministeriön 14.3.2017 päivättyyn lausuntopyyntöön TEM/1230/00.04.01/2015.

Helsingissä 22. tammikuuta 2018

SUOMEN KILPAILUOIKEUDELLINEN YHDISTYS R.Y.

Mikko Huimala
hallituksen puheenjohtaja